

Komisija v postelji s finančno industrijo

Darja Kocbek v Večeru, 25.4.2018

REUTERS: Zakaj neki je evropska finančna zakonodaja bolj pisana na kožo finančni industriji kakor evropskim državljanom?

Organizacija CEO ugotavlja, da je direktorat za regulacijo finančne industrije poln ljudi iz zasebnih finančnih družb, ki jim pišejo zakonodajo in jih nadzirajo

Banke in finančni sektor v Bruslju nadzirajo in zanje pišejo zakonodajo ljudje, ki so preveč tesno povezani s finančnim sektorjem. V službo na Evropsko komisijo so prišli iz bank in drugih finančnih institucij ali so od tam presedlali tja. To je pojasnilo, zakaj je ta zakonodaja bolj pisana na kožo zasebnim finančnim družbam kot običajnim ljudem. To je tudi ključni razlog, da po izbruhu finančne krize ni bila sprejeta zakonodaja, ki bi finančnim špekulantom in čarovnikom bistveno pristrigla peruti.

Porazni rezultati raziskave

Preveč tesno povezanost med Evropsko komisijo oziroma njenim direktoratom za banke in finančni sektor (FISMA) je pokazala raziskava nevladne organizacije Corporate Europe Observatory (CEO). Svoje ugotovitve je v poročilu podkrepila z imeni in priimki ljudi pa navedbami, od kod so prišli na Evropsko komisijo in kam so od tod odšli. Na pretesno povezanost visokih uradnikov Evropske komisije s finančnimi družbami opozarja tudi evropska varuhinja za človekove pravice **Emily O'Reilly**, ki je pristojna za preiskovanje nepravilnosti v institucijah in organih EU. Corporate Europe Observatory ugotavlja, da se je od petih direktorjev direktorata FISMA, ki so v obdobju od leta 2008 do 2017 odšli z Evropske komisije, zaposlilo v finančnem sektorju. **Jonathan Faull** je recimo bil generalni direktor direktorata od leta 2010 in 2015, nato se je pridružil strokovni skupini Evropske komisije, ki se je pogajala o reformah, s katerimi je ta želela prepričati Britance, naj ostanejo v EU. Ko je ta poskus propadel, je lani odšel v službo v družbo Brunswick v Bruslju, ki trdi, da dela za mnoge velike svetovne finančne družbe. Faull je tudi član nadzornega odbora možganskega trusta Centre for European Reform (CER), ki ga med drugimi financirajo American Express, Deutsche Bank, Barclays, Goldman Sachs, JP Morgan in Lloyds. V CER so za Corporate Europe Observatory seveda zatrdili, da niso in ne poskušajo vplivati na Evropsko komisijo v korist svojih sponzorjev.

Elemér Terták, ki je bil direktor in glavni svetovalec direktorja na direktoratu FISMA od 2005 do 2015, je petkrat zamenjal službo med Evropsko komisijo in finančnim sektorjem. Na Corporate Europe Observatory pravijo, da je izvedbo zelo omejenih reform finančnega sektorja po finančni krizi 2008 mogoče povezati s pretesno povezanostjo uradnikov na direktoratu za finance FISMA s finančnim sektorjem. Lobistična družba FTI Consulting v Bruslju se recimo hvali, da ima med svojimi lobisti "nekdanje pripravljavce politik in regulatorje". Njene glavne stranke so Deutsche Börse, Bank of New York Mellon, Vanguard, Citadel, Mastercard in the Managed Funds Association.

Šest vodij enot od 27 in sedem namestnikov vodij enot od 22 na direktoratu FISMA je včasih delalo v finančni industriji. Dva evropska komisarja od treh, ki so bili med letoma 2008 in 2017 pristojni za finančni sektor, sta po izteku mandata odšla v službo v finančno industrijo. **Jonathan Hill** je leta 2014 postal evropski komisar za finančne zadeve kot nekdanji finančni lobist. Na to delovno mesto se je vrnil, ko je po tem, ko so Britanci na referendumu glasovali za izstop iz EU, odstopil kot evropski komisar. Pretesna povezanost Evropske komisije s finančno industrijo se odraža tudi v sestavi strokovnih skupin, ki ji svetujejo. V Corporate Europe Observatoryju pravijo, da visoki uradniki Evropske komisije odnesejo s seboj v finančno industrijo vpliv, znanje in povezave. Ko uradniki pridejo iz finančnega sektorja v službo v Evropsko komisijo, je prav tako nejasno, ali na novem delovnem mestu zastopajo interese javnosti ali delajo v korist finančnih družb, v katere se najbrž nameravajo čez čas vrniti in tam pričakujejo višji položaj.

Mnogo lažje ukinejo regulacijo

Pretesna povezava s finančnim sektorjem ni problematična samo pri visokih uradnikih, ampak tudi pri nižjih uradnikih, ki prav tako pomembno sodelujejo pri pripravi zakonodaje za finančni sektor. **Sebastien Bagot** je recimo bil trgovec z izvedenimi finančnimi instrumenti pri banki Lehman Brothers, ko je ta propadla leta 2008. Nato je za nekaj mesecev odšel v revizijsko hišo PriceWaterhouseCoopers, od koder se je kot finančni posrednik za dve leti preselil preselil v japonsko družbo Nomura. Od leta 2016 je zaposlen kot politični svetovalec na direktoratu za finančni sektor na Evropski komisiji. V Enotnem odboru za reševanje, kjer je dobil službo tudi dosedanji guverner Banke Slovenije **Boštjan Jazbec**, dela **Tommy De Temmerman**, ki je prišel tja iz francosko-belgijske banke Dexia, ki so jo leta 2008 reševali belgijski davkoplačevalci.

Raziskave kažejo, da ljudje, ki so in delajo leta v zasebnih finančnih podjetjih, vedno razmišljajo o rešitvah, ki so bolj prijazne do zasebnega sektorja kot do navadnih ljudi, čeprav rešitve, ki bolj ustrezajo finančnemu sektorju, niso nujno najboljše. Študija organizacije OECD je pokazala, da so ljudje, ki so v obdobju od leta 1973 do 2005 delali v zasebnem finančnem sektorju, bistveno temeljiteje in odločneje ukinjali predpise za regulacijo finančnega sektorja od tistih, ki so prišli z drugih področij.